

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ
ສັນຕິພາບ ເອກະລາດ ປະຊາທິປະໄຕ ເອກະພາບ ວັດທະນາຖາວອນ

ກະຊວງສຶກສາທິການ
ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ
ຄະນະ ວິທະຍາສາດ ສິ່ງແວດລ້ອມ

ບົດລາຍງານ

ການປຸກເຂົ້າອິນຊີ

ເຂດເມືອງ ສັງທອງ, ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ.

ວິຊາ : ກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ

ສອນໂດຍ : ອາຈານ ກໍລະກົດ ພິມມະລິນ.

ຂຽນໂດຍ : ທ້າວ ຄຳຄູນ ພິມມະສອນ.

ນາງ ທະວິວັນ ຣາຊພິນ.

ນາງ ສຸກສະຫວັນ ສິດທິປັນຍາ.

ນາງ ພັດສະພອນ ມູນໂພໄຊ.

ຫ້ອງ : 3A ລະບົບພິເສດ ພາກບ່າຍ

30

ຄຳນຳ

ເນື່ອງຈາກຜູ້ບໍລິໂພກ ມີຄວາມຕື່ນຕົວໃນເລື່ອງານເຄມີຕົກຄ້າງ ໃນພຶດຜັກ, ໝາກໄມ້ ແລະ ອາຫານ ຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ມີຄວາມສົນໃຈຕໍ່ອາຫານປອດສານພິດ. ດັ່ງນັ້ນ, ພຶດ, ຜັກ, ໝາກໄມ້ ທີ່ປອດສານພິດຈຶ່ງເປັນທີ່ນິຍົມກັນຫຼາຍ ບັນດາຜູ້ຜະລິດ ຈຶ່ງໄດ້ໃຫ້ຄວາມສົນໃຈ ໃນການເຮັດ ກະສິກຳປອດສານພິດ (ກະສິກຳອິນຊີ) ເພື່ອຕອບສະໜອງຄວາມຕ້ອງການຂອງຜູ້ບໍລິໂພກ ແລະ ຍັງເປັນການລົດຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ ບາງສ່ວນ ໃນການຜະລິດກະສິກຳ, ຊ່ວຍພື້ນຟູລະບົບນິເວດ ແລະ ສະພາບແວດລ້ອມ ບໍລິເວນດັ່ງກ່າວ ແລະ ໃກ້ຄຽງ ໃຫ້ກັບມາອຸດົມສົມບູນ ເຮັດໃຫ້ຜົນຜະລິດດີຂຶ້ນ ທັງປະລິມານ ແລະ ຄຸນະພາບໃນໄລຍະຍາວ, ສິ່ງຜົນດີຕໍ່ຜູ້ ບໍລິໂພກ, ຜູ້ຜະ ລິດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ.

ການເຮັດກະສິກຳແບບປອດສານເຄມີນັ້ນ ມີຫຼາຍວິທີການ ຕັ້ງແຕ່ແບບທີ່ລົດການໃຊ້ປຸ່ຍເຄມີ ແລະ ຢາຂ້າແມງໄມ້ບາງສ່ວນ ຫຼື ຍັງມີການໃສ່ສານເຄມີຢູ່ ແຕ່ຢູ່ໃນປະລິມານທີ່ມີການຄວບຄຸມ. ຜົນຜະລິດທີ່ໄດ້ຮັບເອີ້ນວ່າ : ພຶດ, ຜັກ, ໝາກໄມ້ ອານະໄມ ຫຼື ພຶດ, ຜັກ, ໝາກໄມ້ປອດສານພິດ. ແບບອິນຊີຄື : ບໍ່ມີການໃຊ້ປຸ່ຍເຄມີ ຫຼື ຢາຂ້າແມງໄມ້ ແຕ່ເນັ້ນການໃຊ້ປຸ່ຍໝັກ, ປຸ່ຍຄອກ, ປຸ່ຍພຶດສິດປັບ ປຸງດິນ, ໃຊ້ສະໝຸນໄພ ແລະ ວິທີທາງທຳມະຊາດ ໃນການກຳຈັດສັດຕູພຶດ ຜົນຜະລິດທີ່ໄດ້ຮັບແມ່ນພຶດ, ຜັກ, ໝາກໄມ້ອິນຊີ ແບບທຳມະຊາດ ຄືເນັ້ນການປັບສົມດູນ ຕາມທຳມະຊາດ ເພື່ອໃຫ້ທຳມະຊາດຄືນຄວາມສົມບູນ ສູ່ພື້ນດິນ ໂດຍລົດການຈັດການຂອງຜູ້ເຮັດການຜະລິດ ໃຫ້ໜ້ອຍລົງ ຈົນເຖິງຂັ້ນບໍ່ໄຖພູນດິນ, ບໍ່ໃຊ້ປຸ່ຍເຄມີ, ບໍ່ໃຊ້ຢາຂ້າແມງໄມ້ ແລະ ບໍ່ຈຳກັດວັດສະພຶດ.

ຫາກຊາວກະສິກອນ ຫຼື ຜູ້ຜະລິດພຶດ, ຜັກ, ໝາກໄມ້ ຕ້ອງການເຮັດກະເສດປອດສານ ພິດ ຫາກເປັນຜູ້ທີ່ເຄີຍໃຊ້ສານເຄມີມາກ່ອນ ໃນໄລຍະທຳອິດ ຈະຍັງໃຊ້ສານເຄມີຢູ່ ເຊັ່ນ : ປຸ່ຍເຄມີ ແຕ່ໃນໄລຍະຍາວຄວນຢຸດການໃຊ້ສານເຄມີໂດຍເດັດຂາດ ແລະ ປ່ຽນມາໃຊ້ປຸ່ຍຊີວະພາບແທນ. ປຸກພຶດແບບປະສົມປະສານ ໃຊ້ວິທີແບບທຳມະຊາດ ໃນການຈຳກັດສັດຕູພຶດ ດ້ວຍສະໝຸນໄພ ເຊັ່ນ : ໂຕເບ້ຍ, ໂຕຫ້າ. ວິທີທາງຊີວະອາດເປັນແນວທາງທີ່ເໝາະສົມ ກັບການຜະລິດຈຶ່ງຈະເອີ້ນວ່າ : ເປັນພຶດຜັກ ປອດສານພິດຢ່າງແທ້ຈິງ. ເພື່ອເປັນການປັບປຸງສະພາບແວດລ້ອມຂອງສະຖານທີ່ເຮັດການຜະລິດ ແລະ ບໍລິເວນໃກ້ຄຽງ ອາດຈະປູກໄມ້ຢືນຕົ້ນເສີມ ໃນລັກສະນະເປັນຮົ່ວອ້ອມ ເຊິ່ງເປັນການກະເສດແບບລະບົບທຳມະຊາດຫຼາຍຂຶ້ນ.

ໂຄງການປູກເຂົ້າປອດສານພິດ ແມ່ນ 1 ໃນໂຄງການ ສິ່ງເສີມການຜະລິດກະສິກຳອິນຊີ ແລະ ການຕະຫຼາດ. ເປັນການກະເສດທີ່ບໍ່ໃຊ້ສານເຄມີ ໂດຍເນັ້ນການໃຊ້ປຸ່ຍໝັກ, ປຸ່ຍຄອກ, ປຸ່ຍພຶດຜັກສິດ ໃນການບຳລຸງດິນ ແລະ ເປັນລັກສະນະເດັ່ນ ຄືການໃຊ້ວິທີທາງທຳມະຊາດ (ຈຸລິນຊີ) ທີ່ເຮັດໄດ້ເອງຈາກໄຮ່ນາ, ຮົ່ວສ່ວນ, ສິ່ງເສດເຫຼືອຈາກພຶດ ແລະ ເສດອາຫານຈາກບ້ານເຮືອນ ໂດຍໃຊ້ວິທີການໝັກດ້ວຍນ້ຳຕານ.

ສາລະບານ

	ໜ້າ
I. ຫຼັກການ ແລະ ເຫດຜົນ.....	1
➤ ຈຸດປະສົງຂອງການປຸກເຂົ້າອິນຊີ.....	1
II. ວິທີການສຶກສາ.....	1
III. ຜົນໄດ້ຮັບ.....	2
1. ຄວາມໝາຍຂອງ ກະສິກຳອິນຊີ.....	2
2. ຜົນປະໂຫຍດຂອງການເຮັກກະສິກຳອິນຊີ.....	2
3. ຂັ້ນຕອນການຜະລິດ.....	3
3.1 ດ້ານການຜະລິດ.....	3
3.1.1 ສາຍພັນເຂົ້າ.....	3
3.1.2 ການທົດລອງແນວພັນ ແລະ ຝຸ່ນໃນພື້ນທີ່ນາ.....	3
3.1.3 ການສ້າງລະບົບແນວພັນເຂົ້າອິນຊີ.....	4
3.1.4 ການເຜີຍແຜ່ຄວາມຜະລິດເຂົ້າອິນຊີ.....	4
3.1.5 ວຽກງານຝຶກອົບຮົມເຕັກນິກ ການຜະລິດເຂົ້າອິນຊີ.....	4
4. ຄວາມຫຼາກຫຼາຍດ້ານຊີວະນາໆພັນ.....	5
4.1 ສິ່ງເສີມການຜະລິດຝຸ່ນບົ່ມ ແລະ ນ້ຳສະກັດຊີວະພາບ.....	5
5. ວຽກງານການຈັດຕັ້ງກຸ່ມການຜະລິດ.....	5
5.1 ການຈັດຕັ້ງກຸ່ມຊາວນາ.....	5
5.2 ລະບົບການເກັບຊື້ເຂົ້າເປືອກ.....	6
IV. ສະຫຼຸບ ແລະ ຂໍ້ສະເໜີແນະ	7
1. ສະຫຼຸບ	8
2. ຂໍ້ສະເໜີ.....	8
ເອກະສານອ້າງອີງ.....	10

I. ຫຼັກການ ແລະ ເຫດຜົນ.

ປະເທດລາວເຮົາ ເປັນປະເທດທີ່ມີທ່າແຮງຕົ້ນຕໍ ຈາກການກະສິກໍາ, ປະຊາກອນກວມ 80% ຂອງປະເທດເປັນຊາວກະສິກອນ. ວຽກງານການເຮັດກະສິກໍາ ແມ່ນວຽກງານໃນອັນດັບຕົ້ນ ໃນແຜນການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ. ປະຈຸບັນ ການເຮັດກະສິກໍາມີການນໍາໃຊ້ສານເຄມີຢ່າງແຜ່ຫຼາຍ ຊຶ່ງເຮັດໃຫ້ພືດຜັກ ຫຼື ຜົນຜະລິດຈາກການກະສິກໍາເສດມີສານເຄມີປົນເປື້ອນຫຼາຍ. ດັ່ງນັ້ນ, ການປູກພືດອິນຊີ ຫຼື ການເຮັດກະສິກໍາອິນຊີ ຈຶ່ງເປັນທາງເລືອກໜຶ່ງທີ່ດີ ເພື່ອລົດການນໍາໃຊ້ສານເຄມີ, ລົດການຕົກຄ້າງຂອງສານເຄມີໃນພືດຜັກຕ່າງໆ, ດິນ ແລະ ແຫຼ່ງນໍ້າຕ່າງໆ, ຊ່ວຍປັບປຸງສະພາບດິນທີ່ເຊື່ອມຄຸນະພາບ ຈາກການໃຊ້ສານເຄມີຫຼາຍ ຫຼື ດິນທີ່ມີຄຸນະພາບຕໍ່າ (ທາດອາຫານໜ້ອຍ) ພ້ອມທັງມີຕົ້ນທຶນໃນການຜະລິດຕໍ່າ.

ພື້ນຖານການກະສິກໍາ ຢູ່ປະເທດລາວເຮົາແມ່ນການປູກເຂົ້າເປັນຫຼັກ, ປະຊາຊົນລາວ 100% ບໍ່ ລິໂພກເຂົ້າເປັນອາຫານຕົ້ນຕໍ. ການປູກເຂົ້າຢູ່ລາວມີ 2 ລະດູການ ແລະ ຜົນຜະລິດກໍ່ຍັງບໍ່ສູງເທົ່າທີ່ຄວນ ຍ້ອນພື້ນທີ່ໃນການປູກເຂົ້າເຊື່ອມຄຸນະພາບ ແລະ ບາງບ່ອນຄຸນະພາບຕໍ່າ, ມີສັດຕູພືດ, ໂລກພະຍາດເກີດຂຶ້ນ. ການໃຊ້ຝຸ່ນເຄມີ ແລະ ຢາປາບສັດຕູພືດ ຖ້າໃສ່ໜ້ອຍຈະບໍ່ໄດ້ຮັບຜົນຜະລິດທີ່ດີ, ຕ້ອງໄດ້ໃສ່ຫຼາຍເພີ່ມຂຶ້ນເລື້ອຍໆ ແລະ ລາຄາຂອງມັນກໍ່ແພງ.

ສະນັ້ນ, ຈຶ່ງເກີດມີໂຄງການຜະລິດເຂົ້າອິນຊີ, ເປັນໂຄງການຊ່ວຍເຫຼືອລ້າ ພາຍໃຕ້ການຮ່ວມມືລະຫວ່າງ ກົມປູຝັງ, ກະຊວງກະສິກໍາ-ປ່າໄມ້ ແລະ ອົງການສະມາຄົມສະວິດເຊີແລນ ເພື່ອການຮ່ວມມືສາກົນ (ອົງການ Helvetas).

➤ ຈຸດປະສົງຂອງການຂອງການສຶກສາ.

- ຂັ້ນຕອນ ແລະ ເຕັກນິກຂອງການປູກເຂົ້າອິນຊີ.
- ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນການນໍາໃຊ້ສານເຄມີ ແລະ ຕົ້ນທຶນໃນການຜະລິດ.
- ເພື່ອປັບປຸງລະບົບຫຼາກຫຼາຍຂອງຊີວະນາໆພັນ, ສຸຂະພາບຂອງຜະລິດ, ຜູ້ບໍລິໂພກ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ.
- ເພື່ອສົ່ງເສີມໃຫ້ຊາວກະສິກອນຮູ້ນໍາໃຊ້ສິ່ງທີ່ມີຢູ່ຕາມທໍາມະຊາດ ແລະ ສິ່ງເສດເຫຼືອໃຫ້ເກີດປະໂຫຍດ.

II. ວິທີການສຶກສາ.

- ສະຖານທີ່ການສຶກສາແມ່ນ ເມືອງ ສັງທອງ, ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ.
- ວິທີການສຶກສາ
ເອກະສານມີສອງ (ບົດສະຫຼຸບທ້າຍໂຄງການປູກເຂົ້າອິນຊີ)
- ອຸປະກອນ (ບິກ, ສໍ, ເຈ້ຍ A4, ປຶ້ມບັນທຶກ)

III. ຜົນໄດ້ຮັບ.

1. ຄວາມໝາຍຂອງ ກະສິກຳອິນຊີ.

ກະສິກຳອິນຊີ ໝາຍເຖິງລະບົບການຜະລິດ ທີ່ມີຄວາມຫຼາກຫຼາຍເຊິ່ງມີການຈັດການ ກັບສິ່ງແວດລ້ອມ ໃຫ້ມີຄວາມສຳພັນກັນກັບລະບົບນິເວດກະສິກຳ ໂດຍບໍ່ນຳໃຊ້ຝຸ່ນເຄມີ ຫຼື ຢາປາບສັດຕູພືດ ເພື່ອເພີ່ມຄວາມອຸດົມສົດບູນຂອງດິນ, ສຸຂະພາບພືດ, ປ້ອງກັນແມງໄມ້ ແລະ ພະຍາດມາຫຳລາຍ. ໂດຍທົ່ວໄປຈະເນັ້ນໜັກ ໃສ່ການນຳໃຊ້ແຫຼ່ງວັດຖຸ ທີ່ມີຢູ່ພາຍໃນຟາມ ເຊັ່ນ : ຫຍ້າ, ຝຸ່ນຄອກ, ຂີ້ແກບ, ເພືອງ.... ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນການນຳໃຊ້ຂາເຂົ້າກະສິກຳ (ທີ່ມາຈາກນອກຟາມ). ເຊິ່ງມັນແຕກຕ່າງຈາກ ກະສິກຳທົ່ວໄປ ຫຼື ບໍ່ແມ່ນກະສິກຳອິນຊີ ທີ່ເນັ້ນໜັກໃສ່ແຕ່ການເພີ່ມຜະລິດຕະພາບ ໂດຍປູກພືດຊະນິດດຽວ ແລະ ນຳໃຊ້ ຂາເຂົ້າກະສິກຳຈາກພາຍນອກ ເຊັ່ນ : ຝຸ່ນເຄມີ ແລະ ຢາປາບສັດຕູພືດ. ລະບົບກະສິກຳອິນຊີ ໄດ້ຈຳກັດການນຳໃຊ້ຝຸ່ນເຄມີ ແລະ ຢາປາບສັດຕູພືດ. ຍ້ອນຜົນກະທົບທາງເຄມີ ທີ່ບໍ່ເປັນຜົນດີຕໍ່ສຸຂະພາບຂອງຄົນເຮົາ, ຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ຜົນກະທົບໃນໄລຍະຍາວ ທີ່ມີຕໍ່ຜະລິດຕະພາບຂອງຟາມ. ແຕ່ກະສິກຳອິນຊີ ກໍບໍ່ສາມາດຮັບປະກັນວ່າ ຜະລິດຕະພັນອິນຊີ ຈະປອດໄພ 100% ຈາກສານເຄມີທີ່ຕົກຄ້າງ ຍ້ອນວ່າ ໂດຍທຳມະຊາດແລ້ວ ໃນສິ່ງແວດລ້ອມກໍມີການເປີເປື້ອນ ຂອງມົນລະພິດຢູ່ແລ້ວ.

2. ຜົນປະໂຫຍດຂອງການເຮັດກະສິກຳອິນຊີ.

ຂໍ້ໄດ້ປຽບໂດຍທົ່ວໄປ ຂອງການເຮັດກະສິກຳອິນຊີ ໂດຍສົມທຽບກັບ ກະສິກຳແບບທົ່ວໄປ ຫຼື ກະສິກຳ ທີ່ບໍ່ແມ່ນອິນຊີ ມີຄືດັ່ງລຸ່ມນີ້ :

- ເນັ້ນໃສ່ການອານຸລັກ ແລະ ບຳລຸງຮັກສາ ຄວາມອຸດົມສົມບູນຂອງດິນ.
- ຫຼຸດຜ່ອນມົນລະພາວະທີ່ເປັນພິດທາງນ້ຳ (ນ້ຳໃຕ້ດິນ, ແມ່ນ້ຳ, ປຶງ...).
- ຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບໂດຍກົງ ທີ່ເກີດຈາກການນຳໃຊ້ ຢາປາບສັດຕູພືດ ຕໍ່ກັບຊາວສວນ.
- ຫຼຸດຜ່ອນການນຳໃຊ້ ພະລັງງານຈາກພາຍນອກ (ພະລັງງານທີ່ນຳມາໃຊ້ອີກບໍ່ໄດ້).
- ຫຼຸດຜ່ອນສານພິດຕົກຄ້າງໃນອາຫານ, ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງຕໍ່ສຸຂະພາບ.
- ປ້ອງກັນ ສິ່ງທີ່ມີຊີວິດຫຼາກຫຼາຍຢູ່ໃນຟາມ (ນົກ, ກົບ, ແມງໄມ້...).
- ຢູ່ໃນຟາມຄວນມີຄວາມຫຼາກຫຼາຍແນວພັນພືດ ແລະ ສັດ.
- ສັດລ້ຽງໄດ້ຮັບການບົວລະບັດທີ່ດີກວ່າ.
- ບໍ່ນຳໃຊ້ ຮໍໂມນ ແລະ ຢາຕ້ານເຊື້ອ ໃນການລ້ຽງສັດ.
- ຜົນຜະລິດທີ່ມີຄຸນະພາບດີ (ລົດຊາດແຊບ, ການເກັບຮັກສາງ່າຍ).
- ມີຄວາມຫຼາກຫຼາຍທາງດ້ານການຕະຫຼາດ ແລະ ການປູກພືດແບບຍືນຍົງ.
- ຊ່ວຍຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງ ຂອງຜົນຜະລິດຕໍ່ ຫຼື ການສູນເສຍຜົນຜະລິດ.

3. ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ.

ໃນການດຳເນີນໂຄງການ ແມ່ນໄດ້ອີງໃສ່ ເອກະສານຂອງໂຄງການ ເປັນຕົ້ນຕໍ ໂດຍໄດ້ແບ່ງອອກເປັນ 5 ໜ້າວຽກໃຫຍ່ ໂດຍມີລາຍລະອຽດດັ່ງລຸ່ມນີ້ :

3.1 ດ້ານການຜະລິດ.

3.1.1 ສາຍພັນເຂົ້າ.

ໃນປີ 2007 ຄັດເລືອກເອົາແນວພັນທີ່ເດັ່ນໄດ້ 78 ແນວພັນ ແລະ ສືບຕໍ່ປູກທົດລອງ ຊອກຫາພັນທີ່ມີລັກສະນະເດັ່ນເຊັ່ນ : ສາຍພັນຫອມ, ຄຸນະພາບໃນການກິນ, ຄຸນະພາບໃນການສີເຂົ້າ, ສະມັດຕະພາບ, ຄວາມແຂງແຮງທົນທານຕໍ່ພະຍາດ ແລະ ແມງໄມ້. ໃນນັ້ນ ມີເຂົ້າໜຽວຈຳນວນ 58 ພັນ, ເຂົ້າຈ້າວ 6 ພັນ ແລະ ເຂົ້າກຳ ຈຳນວນ 9 ພັນ.

ໂດຍອີງ ຕາມຜົນການສຶກສາການຄັດເລືອກສາຍພັນເຂົ້າ ທີ່ຮ່ວມກັບສູນຄົ້ນຄວ້າ ເຂົ້າ ແລະ ພືດເສດຖະກິດ ນາພອກ. ໃນປີ 2007 ທີ່ທຳການສຶກສາສາຍພັນເຂົ້າ ຈຳນວນ 78 ສາຍພັນ ຜົນໄດ້ຮັບໃນການສຶກສາແມ່ນສາມາດກຳນົດ ພັນເຂົ້າທີ່ມີຄຸນະພາບຈຳນວນ 19 ສາຍພັນ.

ໃນນັ້ນ ແນວພັນເຂົ້າກຳ, ເຂົ້າໜຽວ ແລະ ເຂົ້າຈ້າວ. ເຂົ້າຈຳນວນດັ່ງກ່າວ ສາມາດປູກໄດ້ ໃນສະພາບພື້ນທີ່ ທີ່ແຕກຕ່າງກັນ, ມີຄວາມຫອມ ແລະ ອ່ອນນຸ້ມ, ເໝາະທີ່ຈະສົ່ງເສີມໃຫ້ເປັນພັນເຂົ້າອິນຊີ ໃນອານາຄົດ.

3.1.2 ການທົດລອງແນວພັນ ແລະ ຝຸ່ນໃນພື້ນທີ່ນາ.

ສາທິດແນວພັນ ແລະ ການນຳໃຊ້ຝຸ່ນບົ່ມ ໃນ 10 ບ້ານເປົ້າໝາຍຂອງໂຄງການ ເພື່ອໃຫ້ເປັນບ່ອນແລກປ່ຽນບົດຮຽນ ລະຫວ່າງຊາວນາດ້ວຍກັນ ໂດຍສາທິດແນວພັນເຂົ້າ 4 ແນວພັນ ແລະ ການທົດລອງນຳໃຊ້ເຕັກນິກການປູກເຂົ້າແບບອິນຊີມີດັ່ງນີ້ :

- + ເຂົ້າກຳ ຊາວນາໃຫ້ຄວາມສົນໃຈຫຼາຍ, ເປັນແນວພັນເຂົ້າທີ່ບໍ່ເລືອກປະເພດດິນ, ໃນ 10 ບ້ານແມ່ນໃຫ້ຜົນຜະລິດທີ່ໃກ້ຄູ່ກັນ, ສະມັດຕະພາບສະເລ່ຍ 3,4 ໂຕນ/ຮຕ.
- + ເຂົ້າຫອມນາງນວນ ເໝາະສົມກັບນາພື້ນທີ່ຫຼຸບ, ລຳຕົ້ນແຂງແຮງ, ບໍ່ລົ້ມ, ຈະປູກໄດ້ດີ ໃນບາງບ້ານເທົ່ານັ້ນ ສະມັດຕະພາບສະເລ່ຍ 4,2 ໂຕນ/ຮຕ.
- + ເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍ ປູກໄດ້ດີແຕ່ 2 ບ້ານ ຊຶ່ງເໝາະສົມ ໃນເຂດນາທີ່ຢູ່ຕາມຫວ່າງພູ ແລະ ເປັນພື້ນທີ່ ລະບາຍນ້ຳໄດ້ດີ ສະມັດຕະພາບສະເລ່ຍ 2,5 ໂຕນ/ຮຕ.
- + ເຂົ້າຈ້າວຫອມສະຫວັນ ທົດລອງປູກເຫັນວ່າ ມີຄວາມເໝາະສົມກັບເຂດພື້ນທີ່ ໃນເຂດ 10 ບ້ານ ສະມັດຕະພາບສະເລ່ຍ 4 ໂຕນ/ຮຕ.
- + ການທົດລອງນຳໃຊ້ຝຸ່ນບົ່ມ ເຂົ້າຫອມສັງຫອງ ແມ່ນສາມາດຍົກສະມັດຕະພາບ ໄດ້ຢ່າງຈະແຈ້ງ ຜົນການທົດລອງນຳໃຊ້ຝຸ່ນບົ່ມເພື່ອງ ບວກກັບ ນ້ຳສະກັດຊີວະພາບ ໃນດິນຕອນດຽວກັນທີ່ເປັນປະເພດດິນຊາຍ ເຫັນວ່າມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນຢ່າງຈະແຈ້ງ ທຽບໃສ່ກັບການປູກແບບດັ້ງເດີມປູກຕາມເຕັກນິກ ສະມັດຕະພາບໄດ້ 4,5 ໂຕນ/ຮຕ, ສ່ວນປູກແບບດັ້ງ

ເດີມ ສະມັດຕະພາບ 2,5 ໂຕນ/ຮຕ ພ້ອມກັນນັ້ນ ການໃຊ້ຈ່າຍຂອງຊາວນາ ເຂົ້າໃນການ ຜະລິດມີພຽງແຕ່ 100.000 ກີບ ຫຼື ເທົ່າກັບ 12 USD/ຮຕ.

3.1.3 ການສ້າງລະບົບແນວພັນເຂົ້າອິນຊີ.

- ຄັດເລືອກແນວພັນບໍລິສຸດ (ສົມທົບທຶມງານຊ່ຽວຊານ ເພື່ອຊີ້ນຳການຈັດຕັ້ງການຜະລິດ).
- ຜະລິດແນວພັນລຸ້ນໜຶ່ງ ຜະລິດຢູ່ໜອງຫວາຍຟາມ ກະສິກຳອິນຊີ (ສົມທົບວິຊາການ ຊຳນານງານ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ).
- ຜະລິດແນວພັນລຸ້ນ 2 ຜະລິດຢູ່ໃນກຸ່ມຂອງຊາວນາ (ສົມທົບ ວິຊາການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ຕິດຕາມການຜະລິດແນວພັນ).

3.1.4 ການເຜີຍແຜ່ຄວາມຮູ້ການຜະລິດເຂົ້າອິນຊີ.

ເພື່ອເຜີຍແຜ່ຄວາມຮູ້ການຜະລິດເຂົ້າອິນຊີ ໃຫ້ແກ່ຜູ້ຜະລິດ ແລະ ຜູ້ບໍລິໂພກ ທາງໂຄງ ການ ໄດ້ວາງແຜນສ້າງເອກະສານນຳໃຊ້ 2 ເປົ້າໝາຍຄື : ເອກະສານແນະນຳ ເຕັກນິກການຜະລິດ ຮັບໃຊ້ ໃຫ້ແກ່ກຸ່ມຜູ້ຜະລິດເຂົ້າ ແລະ ເອກະສານກ່ຽວກັບ ການເຜີຍແຜ່ຄວາມຮູ້ ໃຫ້ແກ່ຜູ້ບໍລິໂພກເຂົ້າອິນຊີ.

1. ເອກະສານເຜີຍແຜ່ຄວາມຮູ້ໃຫ້ແກ່ຜູ້ບໍລິໂພກ : ສຳເລັດການອອກແບບ ແລະ ຈັກພິມ ແຜ່ນພັບ ຂອງໂຄງການ (ພາສາລາວ ແລະ ພາສາອັງກິດ), ແຜນພັບເຂົ້າຫອມສັງຫອງ ແລະ ແຜນພັບກ່ຽວກັບເຂົ້າກ່ອງ, ແຜນພັບເຂົ້າຈ້າວປົນເຂົ້າກຳ, ແຜນພັບເຂົ້າກຳ, ແຜນພັບ ຜຸ່ນບົ່ມເພືອງ ແລະ ຜຸ່ນບົ່ມແຫ້ງໂບກາຊີ. ນອກນັ້ນ, ຍັງມີວິດີໂອການເຮັດຜຸ່ນບົ່ມແຫ້ງໂບກາ ຊີ, ຜຸ່ນບົ່ມເພືອງ ແລະ ນ້ຳສະກັດຊີວະພາບຫອຍ.
2. ເອກະສານແນະນຳດ້ານວິຊາການ : ໄດ້ແບ່ງອອກເປັນ 2 ລະບົບດ້ວຍກັນຄື ສ້າງປຶ້ມ ຄູ່ມືການຜະລິດເຂົ້າອິນຊີ ໂດຍມີເປົ້າໝາຍນຳໃຊ້ໃຫ້ແກ່ ພະນັກງານສົ່ງເສີມ ລວມມີປະສົບ ການ ຂອງໂຄງການຜະລິດເຂົ້າອິນຊີ, ຄວາມຮູ້ດ້ານກະສິກຳອິນຊີ, ເຕັກນິກການຜະລິດ, ການຈັດຕັ້ງກຸ່ມການຜະລິດ ແລະ ອື່ນໆ. ເຊິ່ງປຶ້ມດັ່ງກ່າວ ເປັນປຶ້ມແນວຄວາມຄິດ ໃນການ ຜະລິດເຂົ້າອິນຊີ ແລະ ແນະນຳ ທາງດ້ານວິຊາການໄປພ້ອມໆກັນ.

3.1.5 ວຽກງານຝຶກອົບຮົມເຕັກນິກ ການຜະລິດເຂົ້າອິນຊີ.

ເພື່ອທົບທວນຄືນການຜະລິດເຂົ້າອິນຊີ ໃຫ້ແກ່ຄະນະກຸ່ມຂອງບ້ານ ແລະ ຊາວນາ ທາງໂຄງ ການຈຶ່ງຄັດເລືອກເອົາບາງຫົວຂໍ້ ທີ່ຈຳເປັນໃນການຜະລິດເຂົ້າອິນຊີ ໂດຍໄດ້ສົມທົບກັບຜູ້ປະສານ ງານ ລະດັບເມືອງຝຶກອົບຮົມ ແລະ ສາທິດການຜະລິດຜຸ່ນບົ່ມ ແລະ ນ້ຳສະກັດຊີວິພາບ ໃຫ້ແກ່ຊາວ ນາໃນ 10 ບ້ານ ເປົ້າໝາຍ ແລະ ຮ່ວມກັບຄະນະກຸ່ມວາງແຜນກຳນົດ ຄາດໝາຍສົ່ງເສີມການຜະລິດ ຜຸ່ນໃນແຕ່ລະບ້ານ.

ຜ່ານການຕິດຕາມການເຄື່ອນໄຫວ ວຽກງານສົ່ງເສີມການຜະລິດຜຸ່ນບົ່ມ ສັງເກດເຫັນວ່າການ ຖ່າຍທອດເຕັກນິກ ໃຫ້ແກ່ຊາວນາແມ່ນໄດ້ຮັບຜົນສຳເລັດເປັນຢ່າງດີ ເນື່ອງຈາກເຂົາເຈົ້າສາ ມາດ

ເຫັນຄຸນປະໂຫຍດທາງກົງ ແລະ ທາງອ້ອມໃນການນຳໃຊ້ຝຸ່ນປົ່ມ ເຊັ່ນ : ພື້ນທີ່ນາ ທີ່ນຳໃຊ້ແມ່ນຕົ້ນ ເຂົ້າມີຄວາມແຂງແຮງຂຽວງາມດີ ແລະ ພື້ນທີ່ດິນຍັງມີຄວາມອ່ອນນຸ້ມ ບໍ່ແຂງກະແດັງ.

4. ຄວາມຫຼາກຫຼາຍດ້ານຊີວະນາໆພັນ.

4.1. ສິ່ງເສີມການຜະລິດຝຸ່ນປົ່ມ ແລະ ນ້ຳສະກັດຊີວະພາບ.

ດ້ານການສິ່ງເສີມການຜະລິດຝຸ່ນປົ່ມນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການຜະລິດ ໃນປີ 2008 ຊາວນາໄດ້ມີຄວາມ ຕື່ນຕົວ ຜະລິດຝຸ່ນປົ່ມນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການຜະລິດ ຂອງຕົວຢ່າງເປັນຂະບວນ ສາມາດຫຼຸດຜ່ອນຕົ້ນທຶນ ທີ່ ຕ້ອງຈ່າຍ ໃນຂາເຂົ້າກະສິກຳ ເປັນຈຳນວນເງິນທີ່ຫຼາຍສົມຄວນ.

ໃນປະຈຸບັນ ລາຄາຝຸ່ນ ນັບມື້ນັບເພີ່ມຂຶ້ນ ຖ້າສົມທຽບລາຄາຝຸ່ນໃນປີ 2008 ກັບປີ 2007 ແມ່ນເພີ່ມຂຶ້ນ 105%. ດັ່ງນັ້ນ, ໝາຍຄວາມວ່າ ຊາວນາທີ່ທຳການຜະລິດ ແບບນຳໃຊ້ເຄມີ ຕ້ອງນຳ ໃຊ້ເງິນຊື້ ສະເພາະຝຸ່ນເຄມີສະເລ່ຍ 1.800.000 ກີບ/ຮຕ ຫຼື ເທົ່າກັບ 210 US\$/ຮຕ . ແຕ່ຖ້ານຳໃຊ້ ການຜະລິດອິນຊີ ແມ່ນນຳໃຊ້ເງິນຊື້ຫົວຊີວະພາບ ຜະລິດຝຸ່ນພຽງແຕ່ 180.000ກີບ/ຮຕ ຫຼື ປະ ມານ 20 US \$/ຮຕ.

ຕາມຕົວເລກດັ່ງກ່າວ ເຫັນວ່າ ການນຳໃຊ້ເງິນສົດໃສ່ໃນການຜະລິດ ແມ່ນມີສ່ວນແຕກຕ່າງ ກັນເຖິງ 10 ເທົ່າຕົວ. ພ້ອມກັນນັ້ນ ການຜະລິດແບບອິນຊີ ແມ່ນໄດ້ສິ່ງເສີມການຜະລິດແບບກຸ້ມຕົນ ເອງ ບໍ່ສິ່ງເສີມໃຫ້ຊາວນາເປັນໜີ້ສິນ ແລະ ຍັງສ້າງຄວາມສົມດູນພາຍໃນດິນ ເຮັດໃຫ້ເຂົາເຈົ້ານຳໃຊ້ ດິນແບບຍືນຍົງ.

ຜ່ານການລົງຕິດຕາມຕົວຈິງ ເຫັນວ່າ ການຜະລິດຝຸ່ນປົ່ມຂອງຊາວນາ ແມ່ນມີການແຜ່ຫຼາຍ ກວ່າປີ 2007. ເຊິ່ງວ່າໃນນັ້ນ ສາມາດຜະລິດຝຸ່ນປົ່ມເພື່ອງໄດ້ຈຳນວນ 468 ໂຕນ, ຝຸ່ນປົ່ມແຫ້ງ (BOKACHI) ຈຳນວນ 450 ໂຕນ, ຜະລິດນ້ຳສະກັດຊີວະພາບໄດ້ 1.300 ລິດ, ຂາຍ 263 ລິດ, ນ້ຳ ຖ່ານ 80 ລິດ ແລະ ຄຽງຄູ່ກັນນັ້ນ ຊາວນາຍັງໄດ້ສືບຕໍ່ຜະລິດນ້ຳສະກັດຊີວະພາບ ເພື່ອນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນ ໄລຍະການ ຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງຕົ້ນເຂົ້າ ແລະ ການສ້າງຄວາມສົມດູນຂອງເມັດເຂົ້າ ເຮັດໃຫ້ເມັດ ເຂົ້າຕັ້ງເຕັມ ມີຄຸນນະພາບດີ.

5. ວຽກງານການຈັດຕັ້ງກຸ່ມການຜະລິດ.

5.1. ການຈັດຕັ້ງກຸ່ມຊາວນາ.

ໃນການຜະລິດເຂົ້າອິນຊີ ວຽກງານການຈັດຕັ້ງກຸ່ມການຜະລິດ ແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນຫຼາຍ ເນື່ອງຈາກຊາວນາລາວເປັນຊາວນານ້ອຍ ເນື້ອທີ່ທຳການຜະລິດສະເລ່ຍຕໍ່ຄອບຄົວມີພຽງແຕ່ 1,4 ຮຕ/ຄອບຄົວ. ການຜະລິດຂອງເຂົາເຈົ້າ ອີງໃສ່ຄວາມຊື່ນເຄີຍຂອງໃຜລາວ ສະນັ້ນ ຈຶ່ງເປັນຂໍ້ຈຳ ກັດ ໃນການວາງແຜນ ການຜະລິດເປັນສິນຄ້າ, ການຖ່າຍທອດເຕັກນິກ ການຜະລິດ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງ ຄຸນນະພາບ.

ພາຍຫຼັງສຳເລັດການຄັດເລືອກພື້ນທີ່ແລ້ວ ຈຶ່ງໄດ້ເລັ່ງໃສ່ການຈັດຕັ້ງກຸ່ມຊາວນາຜະລິດເຂົ້າ ອິນຊີ ແລະ ສຳເລັດໃນ 10 ບ້ານເປົ້າໝາຍ.

ໃນການຈັດຕັ້ງກຸ່ມແມ່ນ ໄດ້ດຳເນີນການຄັດເລືອກຫົວໜ້າກຸ່ມ ຕາມຫຼັກການປະຊາທິປະໄຕ ໂດຍມີສັກຂີພິຍານ ຈາກຫົວໜ້າເຂດ, ແນວໂຮມບ້ານ, ເລຂາພັກບ້ານ, ນາຍບ້ານ, ສະຫະພັນແມ່ຍິງ ບ້ານ ເຂົ້າຮ່ວມຢ່າງຄົບຖ້ວນ.

ວິທີການຄັດເລືອກທາງໂຄງການ ຮ່ວມກັບບ້ານ ກຳນົດມາດຖານຜູ້ທີ່ສະມັກ, ຈຳນວນຜູ້ ສະມັກ 1 ບ້ານ ມີ 8 ຄົນ, ໃນຈຳນວນຜູ້ສະມັກ ແມ່ນຈະຖືກເລືອກເອົາເປັນຄະນະ 3 ທ່ານ. ຜູ້ສະມັກ ຕ້ອງລົງສະມັກດ້ວຍຕົນເອງ, ສະເໜີປະຫວັດຕົວເອງຕໍ່ທີ່ປະຊຸມ ທຳການປ່ອນບັດເລືອກຕັ້ງ, ຫຼັງຈາກ ເລືອກຕັ້ງແລ້ວ ກໍ່ໄດ້ທຳການຮ່າງລະບຽບ ຂອງກຸ່ມລະບຽບດັ່ງກ່າວ ແມ່ນອີງໃສ່ພື້ນຖານຂອງແຕ່ລະ ບ້ານ.

ຫຼັງຈາກນັ້ນ ກໍ່ໄດ້ຮ່ວມກັບຊາວບ້ານ ພ້ອມກັນວິເຄາະບັນຫາ ດ້ານການຜະລິດໃນໄລຍະຜ່ານ ມາ ແນ່ໃສ່ນຳເອົາບັນຫາດັ່ງກ່າວ ມານຳໃຊ້ໃນການວາງແຜນການຜະລິດ ໃນຕໍ່ໜ້າ.

ພາຍຫຼັງ ສຳເລັດຜ່ານຮ່າງລະບຽບ ຂອງກຸ່ມຜະລິດເຂົ້າອິນຊີ ໃນ 10 ບ້ານເປົ້າໝາຍແລ້ວ ໄດ້ ນຳເອົາລະບຽບດັ່ງກ່າວສະເໜີຕໍ່ເຈົ້າເມືອງ ແລະ ມີການເຊັນຮັບຮອງຈາກທາງເຈົ້າເມືອງ ແລະ ນາຍ ບ້ານຂອງແຕ່ລະບ້ານ, ພ້ອມກັນນັ້ນ ກໍ່ໄດ້ກຳນົດລະອຽດໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບ ຂອງຄະນະກຸ່ມຊາວນາ ໃນແຕ່ລະບ້ານ ໂດຍແບ່ງຄວາມຮັບຜິດຊອບ ຂອງຄະນະກຸ່ມອອກເປັນ 4 ໜ້າວຽກຄື :

- ຄະນະ ວິຊາການບ້ານ 2 ທ່ານ : ໃນຄະນະນີ້ ມີໜ້າທີ່ເປັນຄູຝຶກ ແລະ ຖ່າຍທອດເຕັກນິກວິ ຊາການດ້ານການຜະລິດເຂົ້າອິນຊີ ໃຫ້ແກ່ປະຊາຊົນ ແລະ ເປັນທີ່ປຶກສາດ້ານການຜະລິດໃຫ້ແກ່ສະ ມາຊິກຢູ່ໃນບ້ານຂອງຕົນ.
- ຄະນະ ການກວດກາ ລະບົບພາຍໃນ 2 ທ່ານ : ເຮັດໜ້າທີ່ກວດກາຟາມ ເພື່ອກຳນົດພື້ນ ທີ່ການຜະລິດ, ຕິດຕາມຂັ້ນຕອນການຜະລິດ, ການບັນທຶກຂອດການຜະລິດຂອງສະມາຊິກ ແລະ ໃຫ້ ຄຳປຶກສາ ດ້ານມາດຕະຖານກະສິກຳອິນຊີ.
- ຄະນະ ການຕະຫຼາດ 2 ທ່ານ : ເຮັດໜ້າທີ່ ຊ່ວຍຂຶ້ນແຜນການຜະລິດ ແລະ ແຜນການ ຂາຍເຂົ້າເປືອກ ຂອງສະມາຊິກ, ຮັບຊື້ເຂົ້າຂອງສະມາຊິກ, ຕິດຕໍ່ພົວພັນກັບ ກຸ່ມໂຮງສີເຂົ້າທົ່ງນາ ຂຽວ, ຕໍ່ລອງການລາຄາ ແລະ ຊື້ - ຂາຍ ເຂົ້າໃນລະບົບເປັນທຳ.
- ຄະນະ ກອງທຶນ 2 ທ່ານ : ເຮັດໜ້າທີ່ ຄຸ້ມຄອງກອງທຶນຜະລິດເຂົ້າອິນຊີ, ການປ່ອຍເງິນກູ້ ໃຫ້ແກ່ສະມາຊິກ, ການນຳໃນເງິນກູ້ໃຫ້ຖືກເປົ້າໝາຍ, ຕິດຕາມ ກວດກາລະບົບບັນຊີ ຊື້ - ຂາຍ ເຂົ້າ ເປືອກຂອງກຸ່ມການຕະຫຼາດ.

5.2. ລະບົບການເກັບຊື້ເຂົ້າເປືອກ.

ເພື່ອສ້າງພື້ນຖານ ໃນການຄຸ້ມຄອງລະບົບ ການຜະລິດເຂົ້າອິນຊີ, ແຕ່ຂອດການຜະລິດ ເຖິງ ການປຸງແຕ່ງ ສາມາດກວດສອບຍ້ອນຫຼັງໄດ້ ທາງໂຄງການຈຶ່ງໄດ້ເພີ່ມເປົ້າບັນຈຸເຂົ້າເປືອກທີ່ມີເຄື່ອງ ໝາຍຈຳນວນ 4,000 ເປົາ ແຈກຢາຍໃຫ້ການຕະຫຼາດບ້ານ ເພື່ອເກັບຊື້ເຂົ້າອິນຊີນຳສະມາຊິກທີ່ໄດ້ ຮັບການຢັ້ງຢືນເປັນອິນຊີ ເຊິ່ງເປັນບາດກ້າວໃນການກວດສອບ ຍ້ອນຫຼັງໄດ້ໃນເມື່ອເຂົ້າສູ່ການ ປຸງ ແຕ່ງ.

ໃນລະບົບຂາຍເຂົ້າຂອງຊາວນາ ໃນລະດູປີ 2008 ນີ້, ຖືວ່າມີການພັດທະນາຂຶ້ນຫຼາຍ ເນື່ອງ ຈາກທາງໂຄງການໄດ້ສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈໃຫ້ແກ່ຊາວນາ ແຕ່ຕົ້ນປີ ໂດຍອະທິບາຍໃຫ້ເຂົາເຈົ້າເຂົ້າໃຈ ກ່ຽວກັບລະບົບການຊື້ - ຂາຍ ເຂົ້າໃຫ້ມີຄຸນນະພາບ ຜ່ານການປະເມີນຊາວນາໄດ້ ມີການແຍກເຂົ້າທີ່ ມີຄຸນນະພາບ ບັນຈຸເຂົ້າຖົງທີ່ກຳນົດໄວ້ ແລະ ຂາຍເປັນຈຳນວນຫຼາຍຂຶ້ນ ເຊິ່ງຈະເຮັດໃຫ້ ຄະນະການ ຕະຫຼາດປະຈຳບ້ານ ຈະສະດວກໃນການທ້ອນໂຮມເຂົ້າເປືອກ ແລະ ຕິດຕໍ່ໃຫ້ທາງກຸ່ມໂຮງສີເຂົ້າມາ ເກັບຊື້.

ແຕ່ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ ໃນປີ 2008 ນີ້ ເປັນປີທຳອິດທີ່ທາງກຸ່ມໂຮງສີເຂົ້າ ແລະ ກຸ່ມຊາວນາ ທຳການເກັບຊື້ ຕາມລະບົບອິນຊີເຊັນ : ຊາວນາຕ້ອງແຍກເຂົ້າເປືອກ ທີ່ມີຄຸນນະພາບ ແລະ ຜ່ານ ການກວດກາມາດຕະຖານກະສິກຳອິນຊີ ບັນຈຸຖົງ ແລ້ວແຈ້ງໃຫ້ຄະນະການຕະຫຼາດບ້ານ ກວດກາ ຄຸນນະພາບ ຖືກຕາມມາດຕະຖານຂອງ ຊຽນຂໍ້ມູນລົງໃສ່ຖົງໃຫ້ລະອຽດ ຫຼັງຈາກນັ້ນ ໃຫ້ລົງບັນຊີ ແລະ ຕິດຕໍ່ຫາໂຮງສີ, ຫຼັງຈາກຂົນສົ່ງເຖິງສາງ ກໍຕ້ອງໄດ້ແນະນຳໃຫ້ກຳມະກອນແຍກບ່ອນເກັບໄວ້ ຕາມເຄື່ອງໝາຍທີ່ຢູ່ໃນເປົາບັນຈຸ.

ສະນັ້ນ ເນື່ອງຈາກມີການຕິດຕາມ ແລະ ກວດກາຢ່າງລະອຽດ ແລະ ຍັງບໍ່ທັນເປັນການຊົນ ເຄີຍ ຂອງກຸ່ມຊາວນາ ແລະ ກຸ່ມໂຮງສີເຂົ້າ, ຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ວຽກງານການເກັບຊື້ເຂົ້າມີການຊັກຊ້າ ແລະ ບາງໂຮງສີກໍສະເໜີ ໂຮງສີອື່ນເຮັດໄປກ່ອນແລ້ວ ຈຶ່ງປະຕິບັດຕາມພາຍຫຼັງ.

IV. ສະຫຼຸບ ແລະ ຂໍ້ສະເໜີ.

1. ສະຫຼຸບ

ກະສິກຳອິນຊີ ແມ່ນແນວຄວາມຄິດແບບງ່າຍດາຍ ເຊິ່ງມັນໄດ້ອ້າງອີງເຖິງລະບົບການຜະ ລິດ ທີ່ເອົາໃຈໃສ່ໃນການຈັດການຄວາມອຸດົມສົມບູນຂອງດິນ ແລະ ການຮັກສາຊີວະນາໆພັນ ແລະ ບໍ່ ອະນຸຍາດໃຫ້ໃຊ້ຢາປາບສັດຕູພືດ ແລະ ຝຸ່ນເຄມີ.

ມາດຕະຖານ : ແມ່ນລະບຽບ ແລະ ຂໍ້ກຳນົດ ສຳລັບການຜະລິດ ແລະ ເກັບກ່ຽວຜົນຜະລິດ ກະສິກຳອິນຊີ.

ການຮັບຮອງ : ແມ່ນລະບົບທີ່ມີການກວດກາ ຕີລາຄາ ໂດຍອີງການທີ່ມີຄວາມເຊື່ອຖື ແລະ ອອກໃບຮັບຮອງວ່າ ລະບົບການອອກໃບຢັ້ງຢືນ ຂອງໜ່ວຍງານອອກໃບຢັ້ງຢືນ ແມ່ນໄດ້ປະຕິບັດ ຕາມມາດຕະຖານ.

ການຢັ້ງຢືນ : ແມ່ນຂັ້ນຕອນທີ່ໜ່ວຍງານອອກໃບຢັ້ງຢືນ ລົງກວດກາຟາມ ຫຼື ບໍລິສັດ ແລະ ຮັບຮອງເປັນລາຍລັກອັກສອນ ວ່າການຜະລິດ ແລະ ການແປຮູບ ໄດ້ປະຕິບັດຕາມມາດຕະຖານກະ ສິກຳອິນຊີ.

ພະນັກງານກວດກາ : ການລົງກວດກາຢູ່ບ່ອນທຳການຜະລິດ ຂອງພະນັກງານກວດກາ ເພື່ອ ພິສູດວ່າ : ການຜະລິດ ແລະ ການປະຕິບັດຫຼັງການເກັບກ່ຽວ ໄດ້ປະຕິບັດຕາມມາດຕະຖານ ກະສິກຳ ອິນຊີທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ ຫຼື ບໍ່.

2. ຂໍ້ສະເໜີ.

- ໄລຍະການດຳເນີນ ຂອງໂຄງການຜະລິດເຂົ້າອິນຊີ ເຖິງວ່າຈະໄດ້ຮັບຜົນສຳເລັດ ແຕ່ກໍ ເປັນຜົນສຳເລັດໃນເບື້ອງຕົ້ນເທົ່ານັ້ນ ແລະ ຍັງຕ້ອງໄດ້ໃຊ້ເວລາສືບຕໍ່ພັດທະນາຫຼາຍຂອດ ຈຶ່ງຈະເຮັດໃຫ້ກຸ່ມຜູ້ຜະລິດ (ຊາວນາ) ແລະ ກຸ່ມຜູ້ປະກອບການ (ໂຮງສີ) ມີຄວາມເຂັ້ມແຂງ, ສາມາດດຳເນີນໄປດ້ວຍຕົວຂອງເຂົາເຈົ້າເອງ.
- ຄວນເອົາໃຈໃສ່ການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ ຂອງກຸ່ມຊາວນາ ໂດຍຕ້ອງໄດ້ສຶກສາເພີ່ມເຕີມກິນໄກການເຮັດວຽກຂອງກຸ່ມຊາວນາ ແລະ ມີການຕິດຕາມຢ່າງໃກ້ຊິດຈາກໂຄງການ ເພື່ອສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ ສາມາດເປັນເຈົ້າການໃນການເຄື່ອນໄຫວ ຄຸ້ມຄອງສະມາຊິກຂອງຕົນ ໃຫ້ປະຕິບັດຕາມກົດລະບຽບຂອງກຸ່ມ ແລະ ມາດຕະຖານການຜະລິດເຂົ້າອິນຊີ.
- ເອົາໃຈໃສ່ເພີ່ມເຕີມ ໃນວຽກງານການສ້າງລະບົບຄວບຄຸມພາຍໃນ ແລະ ລະບົບຮັບຮອງມາດຕະຖານອິນຊີ.
- ຄວນມີການລົງທຶນໃສ່ ພາກຜູ້ປະກອບການໂຮງສີ ໃນລະດັບເສດຖະກິດ ເພື່ອຍົກມາດຕະຖານຂອງໂຮງສີ ໃຫ້ສາມາດປຸງແຕ່ງຕາມມາດຕະຖານສາກົນ ແລະ ຮັບຮອງການຜະລິດຂອງຊາວນາທີ່ພວມຂະຫຍາຍຕົວ.
- ຄວນມີການສະໜັບສະໜູນຢ່າງຈິງຈັງ ຈາກຫຼາຍພາກສ່ວນເຊັ່ນ : ທະນາຄານ, ການຄ້າ, ພາກວິຊາການ ແລະ ອົງການຜູ້ໃຫ້ທຶນ.
- ຄວນສົ່ງເສີມດ້ານການຕະຫຼາດພາຍໃນ ແລະ ຕະຫຼາດສາກົນ ຢ່າງເປັນລະບົບ ແລະ ແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ລະຫວ່າງຜູ້ຜະລິດ, ຜູ້ປະກອບການ ແລະ ອົງກອນຈັດຕັ້ງສາກົນ.
- ການດຳເນີນໂຄງການ ໃນໄລຍະ 3 ປີ ແມ່ນເຫັນໄດ້ວ່າ ໂຄງການປະສົບຜົນສຳເລັດດີ ສົມຄວນ ໂດຍການໃຫ້ຄວາມຮ່ວມມືທາງດ້ານວິຊາການຈາກຊ່ຽວຊານປະຈຳໂຄງການ ແລະ ເພື່ອ ລົງເລິກ ມາດຖານອິນຊີ ມັນຕ້ອງການໃຫ້ມີຊ່ຽວຊານມາຊ່ວຍເພີ່ມອິກຄົນ ເປັນຜູ້ທີ່ມີຄວາມຮູ້ດ້ານ ກະສິກຳອິນຊີ, ມີບົດຮຽນນຳພາຕົວຈິງ ມາຊ່ວຍພັດທະນາລະບົບກະສິກຳອິນຊີຂອງລາວ.

ໄລຍະຂອງການດຳນາ

ເນື້ອທີ່ນາຂອງປະຊາຊົນ

ເອກະສານອ້າງອີງ

- ຊົມລົມກະເສດທຳມະຊາດ, 2001 (ກະເສດທຳມະຊາດດ້ວຍຈຸລິນຊີ) “ປະເທດໄທ”
- Helvetas, 2008 (ບົດສະຫຼຸບ ທ້າຍໂຄງການ ຜະລິດເຂົ້າອິນຊີ).
- IFOAM, 2001 (ຄູ່ມືການຝຶກອົບຮົມກ່ຽວກັບ ການຜະລິດກະສິກຳອິນຊີ ຢູ່ເຂດຮ້ອນ)
- www.directoryfngos.org
- www.helvetas.org
- www.laosorganic.com